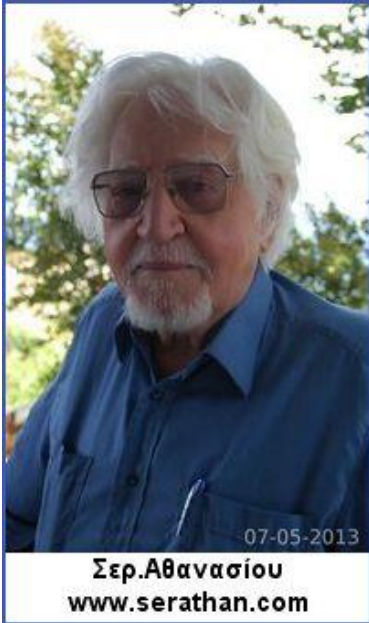

Βόλος Σεπτέμβριος 2016
Του Σεραφείμ Αθανασίου
«ΕΝΑΣ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑΚΟΣ ΓΑΜΟΣ»

Αγαπητοί μου φίλοι σήμερα θα σας διηγηθώ μια πέρα για πέρα αληθινή ιστορία η οποία περπατά από γενιά σε γενιά και φτιάχνει τα «κέφια» ακόμη και των εκ γενετής «κατσούφηδων».

Πρέπει να ήταν η πρώτη 10ετία του 20ου αιώνα όταν συνέβη αυτό το «επεισόδιο» στο χωριό μου, την Κόμνηνα, ή ίσως και στο διπλανό του δικού μου, το Ρεγγίни.

Αυτά τα Χωριά βρίσκονται στους πρόποδες του όρους Καλλίδρομου για να μη πω στις πλαγιές αυτού και μακριά από τα Καμένα Βούρλα, περίπου δέκα χιλιόμετρα.

Τα χρόνια κείνα ο φτωχός και μεροκαματιάρης κόσμος τους ζούσε και χαιρόταν χωρίς πολλές απαιτήσεις από τη ζωή του γι' αυτό ακόμη και στα καινούρια ζευγάρια, τα νιόπαντρα δηλαδή, ήταν άγνωστες οι λέξεις που αναφέρονται στο «μήνα του μέλιτος» στο διάστημα του οποίου έστω και για λίγες μέρες (όχι ολόκληρο μήνα) τα σημερινά ζευγάρια κυριολεκτικά «χάνονται» αμέσως μετά τα στέφανα σε τόπους κοντινούς ή μακρινούς και δεν γνωρίζει κανείς που βρίσκονται και που αυτά αφήνουν να τρέξουν από γλυκόλογα και χιλιοειπωμένες υποσχέσεις, τα όποια «σιρόπια» τους.

Εκεί στη δική μας «γούρνα» όπως λέγαμε και λέμε τον περιφερειακό χώρο που είναι κτισμένα τα χωριά μας, εκεί

λοιπόν που δεν είχαν τότε τρεχούμενο νερό βρύσης, ηλεκτρικό ρεύμα, δρόμους, αυτοκίνητα ή δεν ξέρω εγώ τι άλλο για κείνη την εποχή συγκοινωνιακό μέσο και ζούσαν στην απομόνωση από τον υπόλοιπο κόσμο, σε αυτή τη «γούρνα» και σ' αυτό το Χωριάτικο κόσμο οι όποιες χαρές ιδιαίτερα γαμήλιων τελετών αφήναν σημάδια ευεξίας και ευτυχίας ακόμη και σε κείνα τα παιδιά που λόγω ανέχειας πουθενά δεν πήγαιναν για να χαρούν την ένωσή τους.

Δεν πήγαιναν πουθενά, ο Πάτερ Φαμίλιας όμως αυτών των παιδιών και εννοώ των αρρένων μεριμνούσε για όλα τα «συμφέροντά» τους πριν ακόμη εκείνα φτάσουν στα σκαλοπάτια την εκκλησίας.

Προικοσύμφωνα ακινήτου περιουσίας, καταβολή χρημάτων, ζώων και οτιδήποτε άλλο συμφωνηθέν μεταξύ γονιών ή αδελφών νύφης και «προξενητών» της άλλης πλευράς έπρεπε αυτές οι συμφωνίες να έχουν περάσει στα χέρια του γαμβρού πριν από την ημερομηνία γάμου, σε αντίθετη δε περίπτωση, γάμος δεν γινόταν.

Μετά από όλα αυτά «έστηναν» και τη χαρά του γάμου η οποία κρατούσε μέρες.

Το γλέντι (στο σπίτι της νύφης) άρχιζε από την Παρασκευή ενώ του γαμβρού την επομένη. Στο σπίτι της νύφης γιαγιές, μανάδες, γειτόνισσες και οι όποιες φιλενάδες βοηθούσαν στο «στήσιμο» του «γίκου».

Τι ήταν αυτός?

Σε μια άκρη δωματίου έστρωναν κάτω μια διπλωμένη «στενόμακρη» κουρελού και εκεί τοποθετούσαν: Παπλώματα, κουβέρτες, σεντόνια, μαξιλάρια, κουρελούδες, λοιπά στρωσίδια αλλά και τα φουστάνια της νύφης ακόμη και παπούτσια, εσώρουχα ή και ότι άλλο είχε το πολυφερνο ή το φτωχότερο κορίτσι και όλα καινούρια. Ως προς τις Μάξγουέλ,

αυτές και τότε υπήρχαν και κουτσομπόλευαν πότε μέσα τους και πότε στον περίγυρό τους.

Και ενώ ο γίκος ήταν έτοιμος άφηναν τον κόσμο να περάσει για να ευχηθεί και να «ασημώσει» ίσως και με κάποιο χαρτονόμισμα που επιδεικτικά κάρφωναν πάνω του ενώ τα τραγούδια από κουστωδία γυναικών δονούσαν την χαρούμενη πράγματι

ατμόσφαιρα.

Φαγητά, κρασιά, γλυκά και τραγούδια με παρελαύνοντα κόσμο σχεδόν όλο το βράδυ της Παρασκευής με λάμπες πετρελαίου σε διάφορα σημεία του σπιτιού ενώ στους Θεοσκότεινους δρόμους όλος εκείνος ο χαρούμενος κόσμος βάδιζε με πολύ προσοχή.

Και όταν ο Θεός ξημέρωνε την άλλη του μέρα ,το Σάββατο, από το σπίτι του γαμβρού άρχιζε το

άλλο γλέντι και το ξεκίνημα. Με άλογα, μουλάρια και γαϊδουράκια έφευγαν οι βλάμηδες για το σπίτι της νύφης. Ο δε αριθμός μουλαριών και λοιπών ζώων ήταν ανάλογος της πολύφερνης ή φτωχής μελλονύμφου.

Οι βλάμηδες φτάνοντας εκεί και αφού έτρωγαν του «σκασμού» με προσοχή και τραγούδια συγγενών, γειτόνων και άλλων προσκεκλημένων έπαιρναν και φόρτωναν στα τετράποδα την προίκα του κοριτσιού που ίσως εκείνο είχε φτιάξει μόνο του με πολλές ώρες απασχόλησης, στον αργαλειό του.

Φεύγοντας οι βλάμηδες αποχαιρετούσαν τη νύφη την οποία άφηναν στο πατρικό της σπίτι με σχεδόν μόνο το νυφικό της μια που όλα τα δικά της καλούδια της τα «είχαν πάρει», ενώ εκείνη αδημονούσε το πότε θα φτάσει η ευλογημένη Κυριακή για να πατήσει το πόδι του μέλλοντα συζύγου της, την ώρα που ο Ιερέας θα έψελνε « η δε γυνή να φοβείται τον άνδρα».

Στο σπίτι του γαμβρού εναγωνίως περίμεναν τα φορτωμένα ζώα και μόλις αυτά το απόγευμα του Σαββάτου έφταναν άρχιζε το «ξεφόρτωμα» παρουσία προσκεκλημένων και της «μαρίδας», που δεν ήταν άλλη παρά μόνο μικρά παιδιά του χωριού τα οποία σε τέτοιες χαρές ήταν πρώτα και καλύτερα γιατί χόρταιναν από γλυκά και άλλα γλειφιτζούρια.

Ο τότε γαμβρός «χόρταινε» και εκείνος πειράγματα την ώρα που από τα γαϊδουράκια κατέβαζαν κουβέρτες σεντόνια και ιδιαίτερα τα εσώρουχα της νύφης.

Οι όποιες γυναίκες τραγουδιστά έλεγαν στο γαμβρό να είναι πάντα ευτυχισμένος και την πρώτη του νύχτα να νιώθει χαρούμενα και με πολύ προσοχή να «οργώνει»- του έλεγαν- το «χέρσο χωράφι του».

Δεινό το φαγοπότι και ασταμάτητοι οι χοροί και στα δυο σπίτια.

Τα κλαρίνα και οι στροφές των τραγουδιών από τους δεξιότεχνες τραγουδιστές γύφτους (μόνο γύφτοι τότε είχαν κλαρίνα, σαντούρια ή ταμπούρλα) έκαναν τον κόσμο να χαίρεται και να νιώθει πανευτυχής χωρίς έγνοιες ή στενοχώριες.

Τα τραπέζια σε αυλές ή εντός σπιτιών ανάλογα με τον καιρό ήταν γεμάτα ψητά αρνιά, πίτες, κοκορέτσια, κρασί από το «γιοματάρι» και ότι άλλο μπορεί να φανταστεί ανθρώπινος νους, νους όμως αγνά χωριάτικος και όχι Πρωτευουσιάνικος, επειδή εκεί στην Κρατική Πρωτεύουσα ή και Πρωτεύουσες Νομών οι συγκεντρωμένοι σε ανάλογες εκδηλώσεις μόνο παπιών γνώριζαν να φορούν το δε στομάχι αυτών έκοβε «λόρδα», εν

αντιθέσει με τις όποιες χαρές στα χωριά ακόμη και σήμερα η ατμόσφαιρα και το χορτάτο στομάχι είναι πράγματι αξιοζήλευτη.

Σε ένα τέτοιο φίλοι μου χαρούμενο αλλά και γεμάτο παρεξήγηση γλέντι θα σταθώ περιγράφοντας τα όσα συνέβησαν και εγώ έμαθα επειδή τότε που σημειώθηκαν ακόμη δεν είχα γεννηθεί.

Πριν όμως γίνει αυτό πρέπει να απαντήσω σε ένα υποτιθέμενο δικαιολογημένο ερώτημα.

-«Καλά όλα αυτά που μας αραδιάζεις, αλλά κάπου υπάρχει ένα κενό, μια αμφιβολία. Μας λες πως ήταν φτωχοί άνθρωποι σχεδόν όλοι τους εκεί στα χωριά σας και ενώ ήταν φτωχοί δεν καταλαβαίνουμε πως έτρωγαν του σκασμού, τον αγλέορα όπως λες, σε δυο σπίτια. Αυτοί οι φτωχοί άνθρωποι-συνεχίζεται το ερώτημα- που εύρισκαν τόσα χρήματα για να ταΐσουν ένα σωρό κόσμο?

Ακούστε φίλοι μου ή καλύτερα διαβάστε:

Ελάχιστα τα έξοδα γονιών νύφης και γαμβρού, μπορώ να πω γάμοι ανέξοδοι πέρα από την κόπωση και το ξενύχτι.

Οι προσκεκλημένοι από το πρωί του Σαββάτου κουβάλαγαν αρνιά και κατσίκια στα δυο σπίτια και οι χωριάτικοι κοντινοί φούρνοι έψηναν του καλού καιρού από το μεσημέρι του Σαββάτου. Επειδή τόσο εκείνο το βράδυ όσο και το μεσημέρι της Κυριακής οι καλεσμένοι της νύφης έτρωγαν τον αγλέορα τους.

Στο δε σπίτι του γαμβρού από το Σάββατο επίσης το απόγευμα και με την είσοδο των προικιών, το μούπες και σούπα, «σκασμού» και «αγλέουρα» επίσης γινόταν.

Την δε Κυριακή το βράδυ (μετά το γάμο) οι προσκεκλημένοι της νύφης την ακολουθούσαν μέχρι το νέο της κονάκι. Φανταστείτε και εδώ τι εργασία υπερροιών ανελάμβαναν οι στομαχικοί μηχανισμοί και ο καθένας χωριστά στο να διεκπεραιώσουν την χωρίς αίσθηση του μέτρου προσφορά εργασίας.

Ένα χωριό μια οικογένεια, ένα χωριό μια χαρά, ένα χωριό που χαιρόταν και χόρευε για το καινούργιο ζευγάρι στο γειτονικό του σπίτι ή ακόμη και του πέρα μαχαλά.

Χωρίς υπερβολή ακόμη και γείτονες ή συγχωριανοί που δεν μιλιόντουσαν μεταξύ τους, στη χαρά αυτών των ανθρώπων πρώτοι και καλύτεροι συμμετείχαν και τούτο γιατί ποτέ δεν έφταναν στα άκρα τις όποιες παρεξηγήσεις τους.

Αλλά ας έρθω στο γάμο με την παρεξήγηση .

Μια Κυριακή απόγευμα και μετά την τέλεση του μυστηρίου που έγινε στο σπίτι της νύφης (επιτρεπόντουσαν να γίνονται στα σπίτια οι γάμοι), ξεκίνησε η κουστωδία με τα πόδια για το σπίτι του γαμπρού που βρισκόταν στη πέρα γειτονιά.

Ο κλαριντζής γύφτος άρχισε να παίζει κάποιο γνωστό σκοπό στο κλαρίνο του, να δίνει τις ανάλογες στροφές που εκείνος γνώριζε και να σταματά προκειμένου να αρχίσει « η μελωδία της ευτυχίας» από γιαγιές, μητέρες και πάει λέγοντας ο σκοπός του συνηθισμένου τραγουδιού που ήταν το :

Μια Παρασκευή κι' ένα Σαββάτο βράδυ/ Μάνα με, κάλε Μάνα μ' έδιωχνε/ Μάνα μ' έδιωχνε από τα γονικά μου/ Κι' ό Πατέ, κάλε κι' ό Πατέρας μου / Κι' ό Πατέρας μου κι' αυτός μου λέει φεύγα / Φεύγω και, κάλε φεύγω και / Φεύγω κι' έρχομαι την Κυριακή σε σένα. Και συνέχιζαν άλλα λόγια σε πρόχειρους στίχους που έφερναν φόρτιση στις ψυχές εκείνων των αγνών ανθρώπων.

Έκλαιγαν οι γιαγιές, έκλαιγαν οι μανάδες, έκλαιγαν τα αδέρφια, κοντά και οι νύφες που είχαν μεγάλο «δέσιμο» με τις γιαγιές και τις μανάδες τους. Ο γύφτος και εκείνος βοηθούσε στο κλάμα αφού μόλις σταματούσαν το τραγούδι οι γιαγιές άρχιζε εκείνος τη λυπητερή έχοντας το νου του και στο μπεζαχτά που ήταν ένα ανάποδο καπέλο δεμένο προσεκτικά στην άκρη του κλαρίνου του στο οποίο έριχναν κέρματα.

Τη νύφη την κρατούσε αγκαζέ ο πιτσιρικάς ξωτάρης γαμβρός-σύζυγός της πλέον. Και τον έλεγαν «ξωτάρη» επειδή στη χάση και στη φέξη κατέβαινε στο χωριό από το μικρό έστω κοπάδι προβάτων του.

Φτάσανε στο σπίτι του γαμβρού στην αυλή του οποίου ήταν στρωμένα τα στη σειρά τραπέζια γεμάτα μυρωδάτα φρέσκα φαγητά από/ τι να τα λέμε τώρα και να τρέχουν τα σάλια μας μέσα στην κρίση που μας δέρνει.

Όλοι στρογγυλοκάθισαν και άρχισε το φαγοπότι με τη νύφη ντροπαλή να κάθεται συνεσταλμένη κοντά στον άνδρα της χωρίς να βγάλει το νυφικό της.

Οι: κλαριντζής/σαντουραντζής και ταμπουρλαντζής(έτσι τους έλεγαν) αφού είπαν ένα-δυο τραγούδια σε κάποιο τραπέζι και εκείνοι άρχισαν να τρώνε.

Σε αυτό το διάστημα από διάφορα τραπέζια τραγουδούσαν οι προσκεκλημένοι φωνάζοντας στο ζευγάρι να ζήσει, σηκώνοντας κάθε τόσο τα ποτήρια της κρασokatάνυξης . Κάποια στιγμή και από το βάθος των τραπεζιών ακούγεται ένας

«τραγουδιστής».

-Άσπρο γκο μωρέ άσπρο γκο/ Άσπρο γκό(ποπό) πόχει η νύφη/ Άσπρο γκό , πόχει η νύφη/ Να ντον είχανε κι' γύφτοι.

Αυτό ήταν: Στο άκουσα βάζει τα κλάματα η νύφη, ο γαμπρός τρέχει προς τον ήρεμο «τραγουδιστή» που συνέχιζε το τραγούδι του, ενώ οι δίπλα σ' αυτόν ακολουθούσαν το ρυθμό του. Ο γαμβρός δίνει δυο δυνατές γροθιές στο πρόσωπο του τραγουδιστή που τον πήραν τα αίματα.

«Που τουν ξέρς ισί ρε του γκόλου τσ'νύφς ότι ίνι άσπρους ινώ ιγώ τόσου γκιρό που ήμαστι αρραβουνιασμέν δε ντουν έχου δει τι λουγιός ίνι»?

Βάζει τα κλάματα ο «τραγουδιστής του άσπρου γκόλου» και του ζητάει συγγνώμη προσπαθώντας να του πει ότι το τραγούδι λέγει αυτά τα λόγια και « δε γνουρίζου» του έλεγε, « τι χρώμα έχ' ου κόλουτς τσ'νύφς», αν δηλαδή ήταν «άσπρους» ή «μαύρους» όπως λένε πως «έχνε οι γύφτ»

Εκείνος αμετάπειστος, βρίζει Θεούς και δαίμονες και, αγριοκοιτάζει πότε τον τραγουδιστή και πότε τη νύφη, μέχρις ότου επενέβησαν οι τρεις γύφτοι :

«Συγγνώμη παλκάριμ του τραγούδ τα λέει αυτά τα λόγια, κι τα λέει τσαπόκριες». Λάθους κιρό διάλεξη κι τούπει ,μη ντουν δέρνς όμους άλλου, είναι κρίμα».

Ο ντουριάς όλος είδε κ' έπαθε να ηρεμήσει τον πιτσιρικά ξωτάρη γαμπρό που δεν είχε ακούσει ποτέ τον «άσπρο γκό» της όποιας νύφης που έλεγε και συνεχίζει και τώρα να λέει ο κόσμος, το λέει όμως μόνο: «Στις μεγά, μωρέ στις μεγά/ στις μεγάλες αποκρές/, στις μεγάλες αποκρές/που φέρανε δυο σακιά (ψ... λές), εσείς διαβάστε τις... μελανούρια.

Φίλοι μου συγγνώμη, μη με θεωρήσετε αγενή και θρασύ, απλά έπρεπε να τα γράψω όπως έγιναν με μια μικρή απόκλιση επειδή ήθελα τα λόγια μου να είναι κατάλληλα και για... ανηλίκους, αν και αυτοί οι ανήλικοι στην σημερινή εποχή, καλιγώνουν ακόμη και ψύλλους!!!

Να είστε καλά.

Την 4-8-2016 δημοσιεύτηκε στη «ΡΟΔΙΑΚΗ».